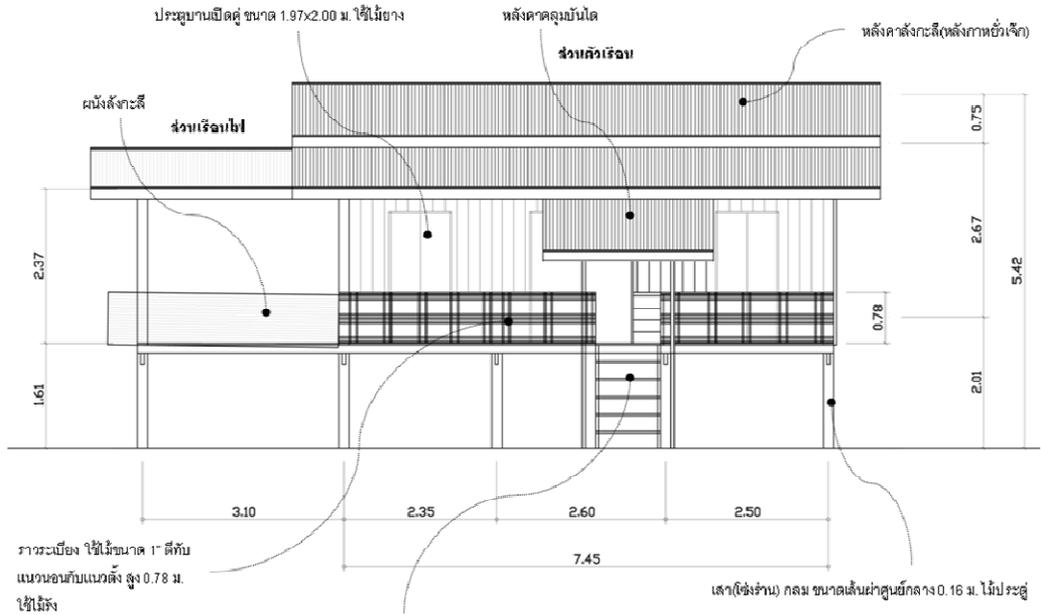

ภาพที่ 4.104

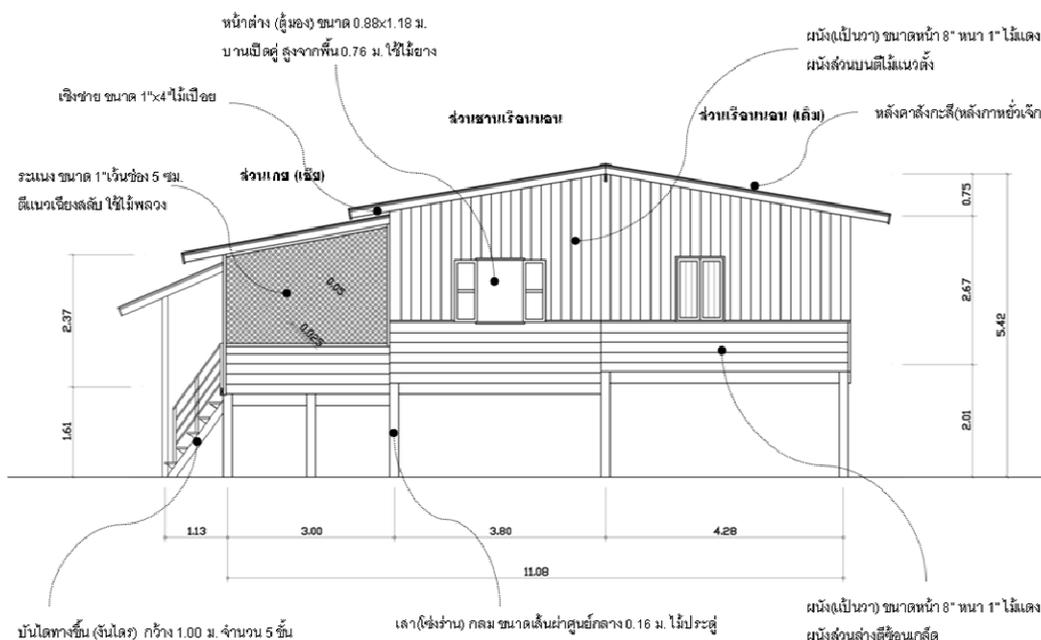
รูปด้านหน้าและรูปด้านข้างเรือน

ราวระเบียง ใช้ไม้ขนาด 1" ติดกับแนวรอกับแนวตั้ง สูง 0.78 ม. ใช้ไม้จริง

บันไดทางขึ้น (บันไดท) กว้าง 1.00 ม. จำนวน 5 ขั้น ลูกตั้ง 0.27 ม. ลูกนอน 0.20 ม. ความหนา 1" ใช้ไม้แดง

รูปด้านหน้า

บันไดทางขึ้น (บันไดท) กว้าง 1.00 ม. จำนวน 5 ขั้น ลูกตั้ง 0.27 ม. ลูกนอน 0.20 ม. ความหนา 1" ใช้ไม้แดง

รูปด้านข้าง

หมายเหตุ: เขียนโดยผู้ทำวิจัย

ภาพที่ 4.105
ลักษณะรูปด้านตัวเรือน

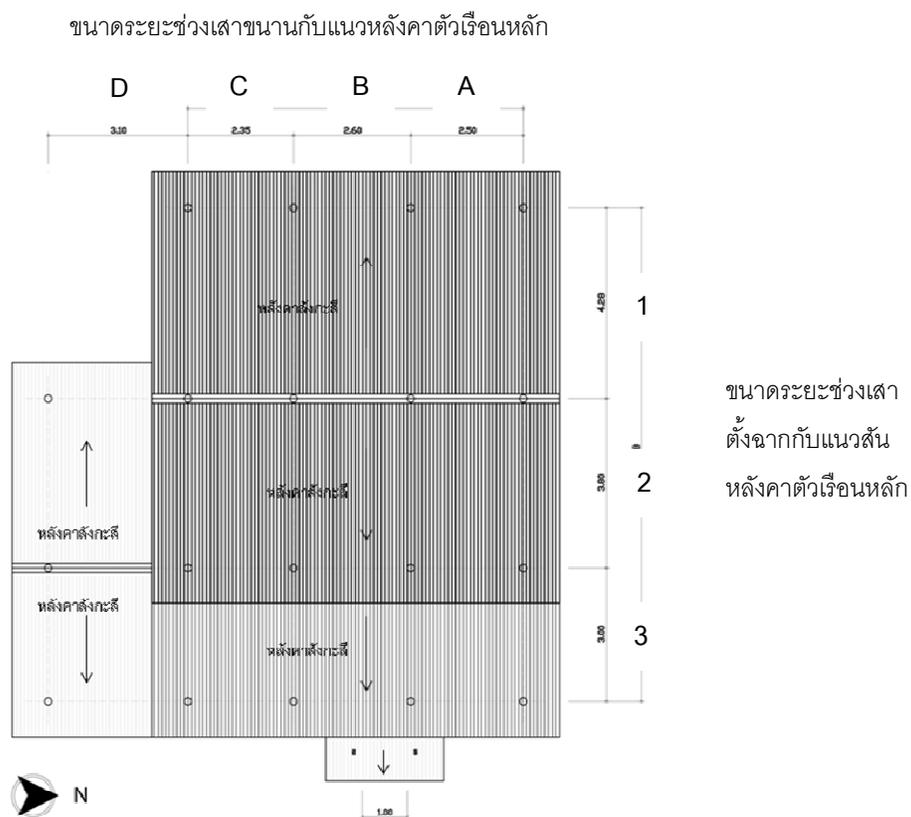

หมายเหตุ: จากถ่ายภาพโดยผู้ทำวิจัย (สำรวจเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2552)

4.6.6 ขนาดและสัดส่วนตัวเรือน

4.6.6.1 ขนาดระยะช่วงเสา

ภาพที่ 4.106
เกณฑ์ในการพิจารณาช่วงเสา

หมายเหตุ: เขียนโดยผู้ทำวิจัย

โดยมีเกณฑ์การแบ่งคือ ขนาดระยะช่วงเสาแนวขนานกับสันหลังคา และขนาดระยะช่วงเสาตั้งฉากกับแนวสันหลังคา

ขนาดระยะช่วงเสาแนวขนานกับสันหลังคา

ตัวเรือนหลัก ระยะ A เท่ากับ 2.50 ม. ระยะ B เท่ากับ 2.60 ม.

ระยะ C เท่ากับ 2.35 ม.

ส่วนต่อเติม ระยะ D เท่ากับ 3.10 ม.

ขนาดระยะช่วงเสาแนวตั้งฉากกับแนวสันหลังคา

ตัวเรือนหลัก ระยะ 1 เท่ากับ 4.28 ม. ระยะ 2 เท่ากับ 3.80 ม.

ระยะ 3 เท่ากับ 3.00 ม.

4.6.6.2 ขนาดพื้นที่แต่ละส่วน

- ส่วนเกย (เขี่ย) ขนาดพื้นที่เท่ากับ 22.35 ตร.ม.
- ส่วนชานเรือนนอน ขนาดพื้นที่เท่ากับ 28.31 ตร.ม.
- ส่วนเรือนนอน ขนาดพื้นที่เท่ากับ 31.89 ตร.ม.
- ส่วนชานต่อเก็บของ ขนาดพื้นที่เท่ากับ 11.78 ตร.ม.
- ส่วนเรือนไฟ ขนาดพื้นที่เท่ากับ 9.30 ตร.ม.
- พื้นที่ใช้สอยรวม 103.63 ตร.ม.

4.6.6.3 ระดับการยกพื้นที่ในส่วนต่าง ๆ ของเรือน

- ส่วนเกย (เขี่ย) กับ ส่วนชานเรือนนอน เท่ากับ 0.20 ม.
- ส่วนชานเรือนนอน กับ ส่วนเรือนนอน เท่ากับ 0.20 ม.

4.6.6.4 ระดับความสูงของเรือน

- ระดับจากพื้นดินถึงพื้นชั้นบน ความสูงเท่ากับ 2.01 ม.
- ระดับจากพื้นชั้นบนถึงช่อ ความสูงเท่ากับ 2.67 ม.
- ระดับจากช่อถึงหลังคา ความสูงเท่ากับ 0.75 ม.
- ความสูงรวม 5.42 ม.

4.6.7 การประดับตกแต่งส่วนผนังเรือน

4.6.7.1 ผนังหน้าเรือนนอน ผนังส่วนบนสุดติดรูปในหลวงกับพระราชินี ระดับต่ำลงมาเป็นรูปเจ้าของเรือนกับครอบครัว นอกจากนั้นยังติดปฏิทิน นาฬิกา

4.6.7.2 ส่วนเรือนนอน ผนังส่วนหัวนอน ผนังติดรูปรัชกาลที่ 5 และติดตั้งหิ้งพระ เพื่อบูชากราบไหว้

ภาพที่ 4.107

ลักษณะผนังด้านหน้าเรือนนอน

ประตู (ประตูบอง) บานเพี้ยม 4 บาน ขนาด 1.60x1.93 ม.
มีช่องระแนงไม้ ขนาด 1" เว้นช่อง 5 ซม.ระบายอากาศ สูง
0.30 ม. ใ้ไม้ยาง

ประตู (ประตูบอง) บานเปิดคู่ ขนาด
1.97x2.00 ม. ใ้ไม้ยาง

ผนัง (แป้นวา) ขนาดหน้า 8" หน้า 1" ไม้แดง
ผนังส่วนล่างตีซ้อนเกล็ด ผนังส่วนบนตีไม้แนวตั้ง

การตกแต่งผนังมีการติดรูปในหลวงกับพระราชินี
ต่ำลงมาเป็นรูปเจ้าของเรือนและครอบครัว
นอกจากนั้นยังติดนาฬิกาปฏิทินด้วย

พื้นที่ส่วนนี้ใช้เป็นที่ดูโทรทัศน์ นั่ง นอนเล่นกลางวัน มีตู้เก็บของพวกเครื่องนอนต่าง ๆ มีชั้นวางโทรทัศน์ กับเครื่องเล่นซีดี และลำโพง ลักษณะฝ้าเพดานตีไม้อัด

หมายเหตุ: จากการถ่ายภาพโดยผู้ทำวิจัย (สำรวจเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2552)

4.6.8 การใช้ประโยชน์จากโครงสร้างเรือน

4.6.8.1 ชั้นล่าง

- เส้า เป็นที่ผูกเชือกราวตากผ้า
- คานพื้น ห้อยของ เครื่องใช้ ต่าง ๆ

4.6.8.2 ชั้นบน

- เส้า ภายในส่วนที่นอนลูกสาวกับลูกเขย ใช้เป็นที่ผูกมุ้งเพื่อกันยุง แมลง ในการนอน ส่วนอื่นใช้เป็นที่ห้อยของ ตะกร้า และห้อยเสื้อผ้า
- โครงคร่าวผนัง ห้อยเสื้อผ้า ติดรูป ห้อยกระเป่า ตากแขวนผ้า
- เพดานไม้อัด ใช้ติดหลอดไฟส่องสว่างตอนกลางคืน และติดเชือกเพื่อตากเสื้อผ้าภายในส่วนเรือนนอนเดิม

ภาพที่ 4.108

ลักษณะการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างเรือน

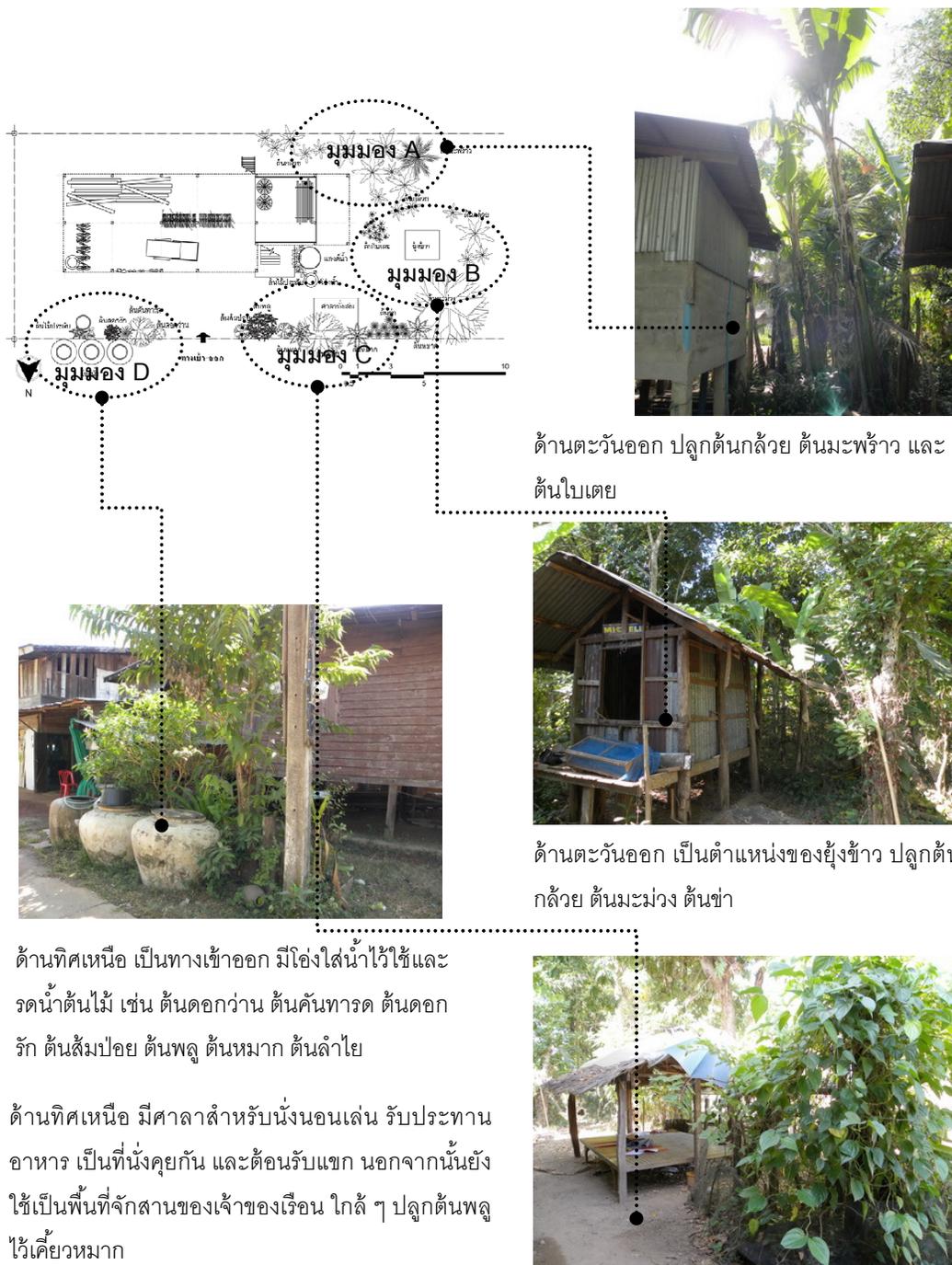

เพดานไม้อัด ใช้ติดหลอดไฟส่องสว่างตอนกลางคืน และติดเชือกเพื่อตากเสื้อผ้าภายในส่วนเรือนนอนเดิม

หมายเหตุ: จากการถ่ายภาพโดยผู้ทำวิจัย (สำรวจเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2552)

ภาพที่ 4.110
ลักษณะการใช้พื้นที่รอบตัวเรือน

สรุป ลักษณะการวางผังเรือนและการใช้พื้นที่รอบตัวเรือน

ลักษณะการวางตัวเรือนหันหน้าจั่วแนวทิศเหนือ - ใต้ ตัวอาคารอยู่ตรงกลางพื้นที่ ซึ่งหน้าตัวเรือนและทางเข้า - ออกอยู่ทางทิศเหนือ พื้นที่รอบ ๆ ตัวเรือนใช้เป็นพื้นที่ต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ ใช้เป็นทางเข้า - ออก ศาลา ใถ่งน้ำ ปลูกต้นไม้ประดับ ต้นดอกรัก ต้นคันทารด ต้นดอกว่าน ต้นส้มป่อย ต้นพลู ต้นหมาก ต้นลำไย ต้นข่า ต้นมะม่วง

ทิศใต้ ตัดเรือนอื่น ปลูกต้นกล้วย

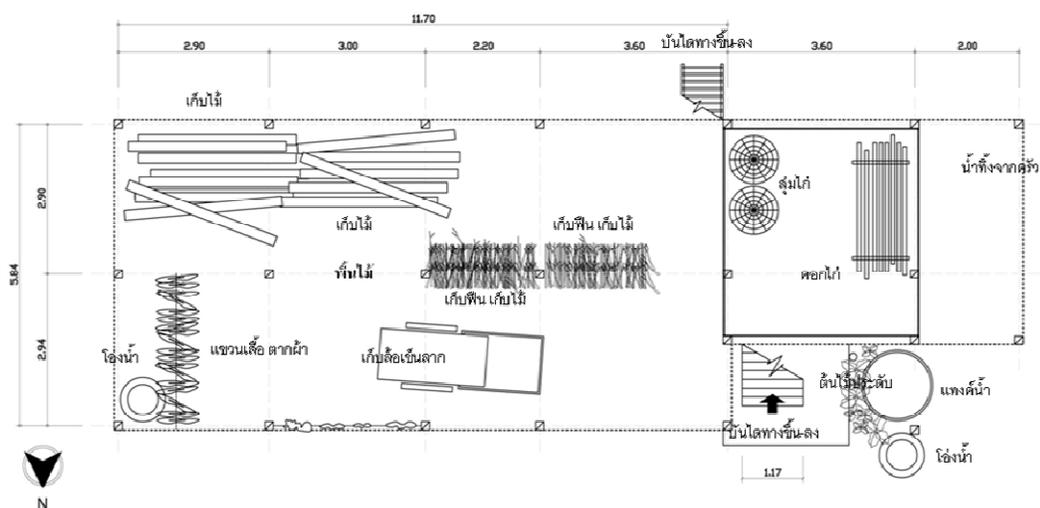
ทิศตะวันออก ตัดเรือนข้าง ๆ

ทิศตะวันตก ใช้เป็นพื้นที่ ตำแหน่งยุ่งข้าว หียงน้ำ ใถ่งน้ำ แท็งก์น้ำ ปลูกต้นไม้เตย ต้นมะม่วง ต้นกล้วย

4.7.2 การวางแปลนเรือน

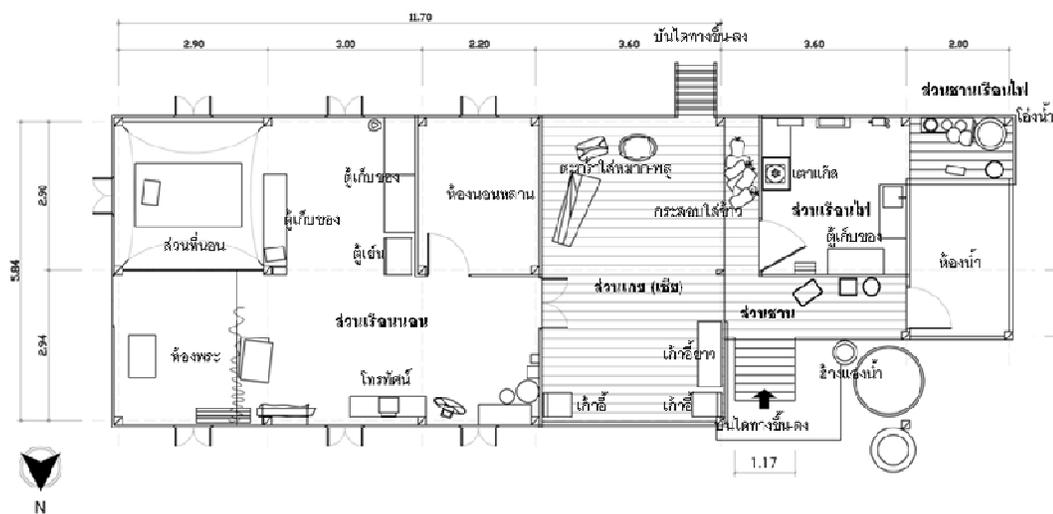
ภาพที่ 4.111

แปลนชั้นล่าง

หมายเหตุ: เขียนโดยผู้ทำวิจัย

ภาพที่ 4.112
แปลนชั้นบน

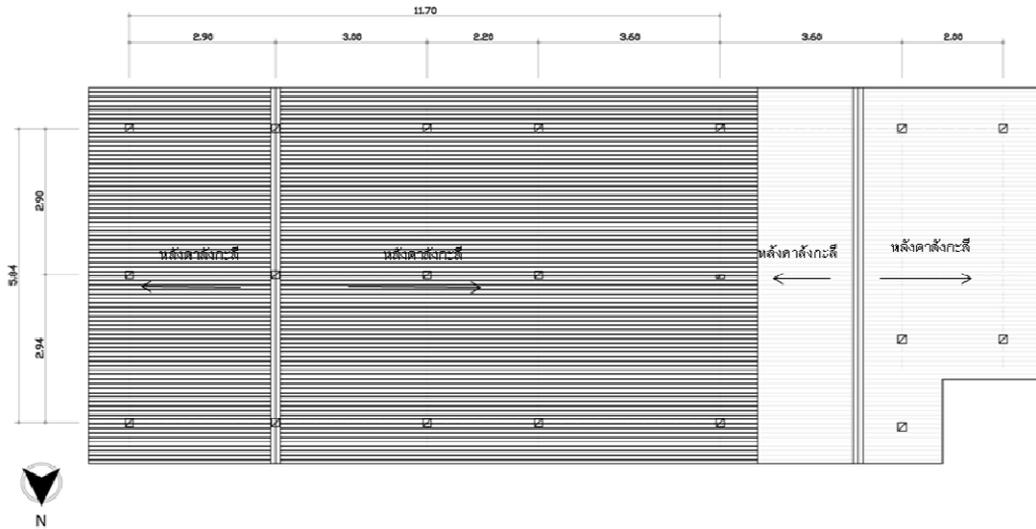
หมายเหตุ: เขียนโดยผู้ทำวิจัย

พื้นที่ใช้สอยของเรือนแบ่งเป็น พื้นที่ชั้นล่าง กับพื้นที่ชั้นบน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.7.2.1 พื้นที่ชั้นล่าง มีลักษณะโถง ซึ่งประกอบด้วย พื้นที่เก็บพิน เก็บไม้ ตากแขวนเสื้อผ้า เก็บล้อลาก และใช้ตะข่ายกันเป็นพื้นที่เลี้ยงไก่

4.7.2.2 พื้นที่ชั้นบน ซึ่งประกอบไปด้วย ส่วนตัวเรือนหลักมี ส่วนชาน อยู่ทิศตะวันตก ส่วน เกย (เขี้ยว) ส่วนเรือนนอน อยู่ทางทิศตะวันออก ส่วนต่อเติมพื้นที่ออกมามี ส่วนเรือนไฟ ไว้สำหรับ เป็นที่ประกอบอาหารและชานเรือนไฟอยู่ทางด้านทิศตะวันตก ที่แยกออกจากตัวเรือน

ภาพที่ 4.113
แปลนหลังคา

หมายเหตุ: เขียนโดยผู้ทำวิจัย

4.7.3 ลักษณะการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในและการสัญจร

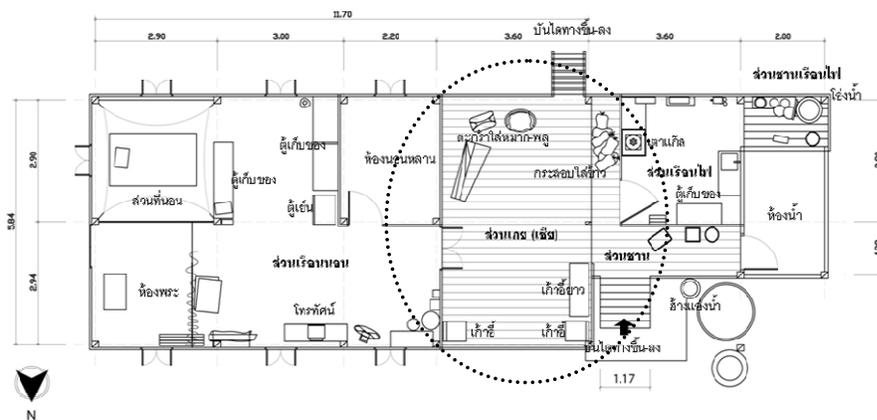
4.7.3.1 ลักษณะการจัดพื้นที่ใช้สอยภายใน

ชั้นล่าง ใช้เป็นพื้นที่เก็บของ เก็บไม้ เก็บฟืน กั้นตะข่ายเลี้ยงไก่ นั่งนอน ตากเสื้อผ้า เฟอร์นิเจอร์และอุปกรณ์ประกอบด้วย ราวตากเสื้อผ้า ฟืน ไม้ ใถ่งน้ำ ล้อลากเข็น สุ่มไก่

ภาพที่ 4.116
ลักษณะการใช้งานพื้นที่ชั้นบน ส่วนเกย (เขีย)

มุมมอง ส่วนเกย (เขีย)

พื้นที่ส่วนเกย (เขีย) ใช้เป็นพื้นที่นั่งเล่น มีเก้าอี้ยาว
เก้าอี้ ใว้ นั่งนอนเล่นกลางวัน

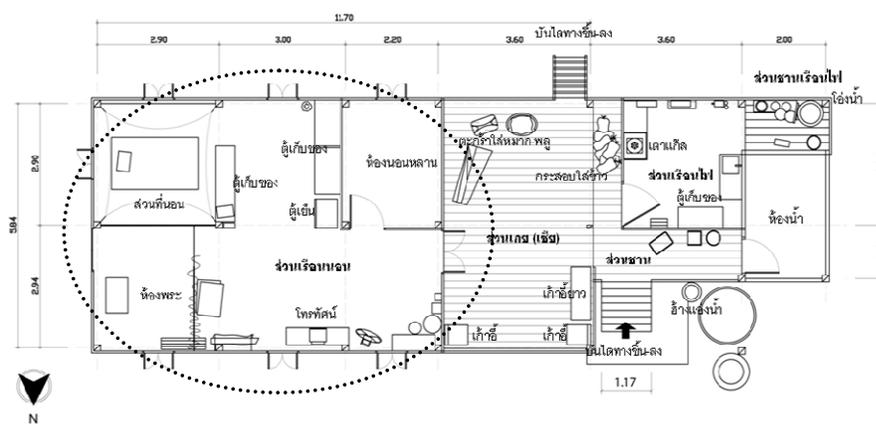

พื้นที่ส่วนเกย (เขีย) ใช้เป็นพื้นที่นั่งเล่น เคี้ยวหมาก
ใช้เสื่อปู มีเก้าอี้หวาย ตะกร้าใส่หมากพลู

หมายเหตุ: จากการถ่ายภาพโดยผู้ทำวิจัย (สำรวจเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2552)

ภาพที่ 4.117

ลักษณะการใช้งานพื้นที่ชั้นบน ส่วนเรือนนอน

มุมมอง ส่วนเรือนนอน

ส่วนเรือนนอนมีการกั้นพื้นที่เป็นส่วนห้องพระกับส่วนนอนของเจ้าของเรือน ใช้ผ้าม่านและใช้ตู้กันตู้ไว้เก็บเครื่องนอนต่าง ๆ เช่น หมอน ผ้าห่ม ส่วนตรงเสาดิตรูปเจ้าของเรือนและครอบครัว

ส่วนเรือนนอนมีการกั้นพื้นที่เป็นห้องนอนหลานสาว ช่าง ๆ มีตู้ไว้เก็บเสื้อผ้า อุปกรณ์เครื่องนอน โต๊ะเครื่องแป้ง ละตู้เย็น

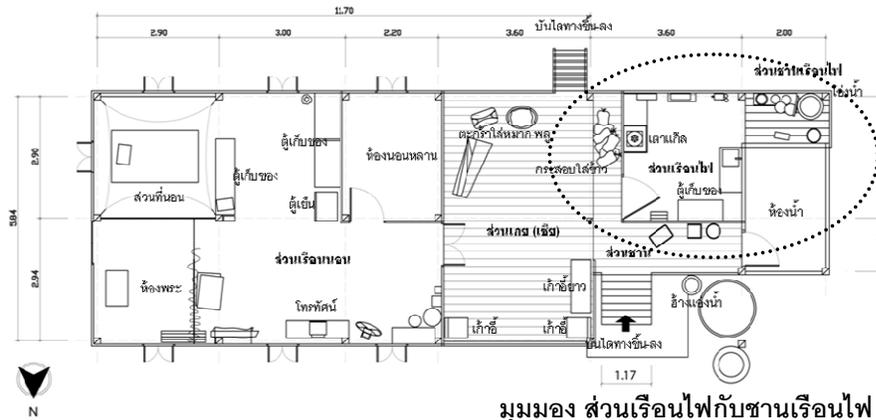

ส่วนที่นอนเจ้าของเรือน มีที่นอน หมอน มุ้ง ผ้าห่ม หัวที่นอนดิตรูปพระเพื่อกราบไว้ก่อนนอน

หมายเหตุ: จากการถ่ายภาพโดยผู้ทำวิจัย (สำรวจเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2552)

ภาพที่ 4.118

ลักษณะการใช้งานพื้นที่ชั้นบน ส่วนเรือนไฟกับชานเรือนไฟ

มุมมอง ส่วนเรือนไฟกับชานเรือนไฟ

ลักษณะผนัง ประตู ของส่วนเรือนไฟเป็นผนังไม้ไผ่ขัดแตะ ด้านหน้าเป็นที่กองกระสอบใส่ข้าวสาร

ส่วนเรือนไฟ มีเตาแก๊สเพื่อทำอาหาร ส่วนผนังเรือนไฟ (ผนังไม้ไผ่ขัดแตะ) ใช้ห้อยแขวนอุปกรณ์ต่าง ๆ ส่วนตรงพื้นใช้วางเครื่องปรุงต่าง ๆ ในการทำครัว

ส่วนชานเรือนไฟ ลักษณะโล่งมีราวระเบียงใช้เป็นพื้นที่ซักล้าง อุปกรณ์ครัว มีถังน้ำ หม้อ กระทะ ครก ตั่งนึ่ง ห้อยหม้อ เขียง

ส่วนเรือนไฟ นอกจากเป็นพื้นที่ทำอาหารแล้ว ยังมีตู้เก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ถาด หม้อ ที่ใช้ทำอาหาร มีอ่างล้างมือสำหรับรูป และเก็บบันได

หมายเหตุ: จากการถ่ายภาพโดยผู้ทำวิจัย (สำรวจเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2552)

ชั้นบน ประกอบไปด้วย

- ส่วนชาน เชื่อมบันไดกับเกย (ชีย์) ใกล้เคียงส่วนเรือนไฟและอยู่หน้าห้องน้ำ ใช้เป็นพื้นที่ฮ้านอุ้งน้ำไว้ต้ม ไว้วางตะกร้าผ้า ถังน้ำ ตะกร้าใส่ของ เฟอริเนเจอร์และอุปกรณ์ประกอบด้วย โอง่งน้ำ ตะกร้าผ้า ถังน้ำ ตะกร้าใส่ของ

- ส่วนเกย (ชีย์) ใช้เป็นพื้นที่นั่งนอนเล่น ต้อนรับแขก นั่งเคี้ยวหมาก เฟอริเนเจอร์และอุปกรณ์ประกอบด้วย ตะกร้าใส่หมากพลู เสื้อ ก้าวี่ไม้ ก้าวี่หวาย ก้าวี่ไม้ยาว

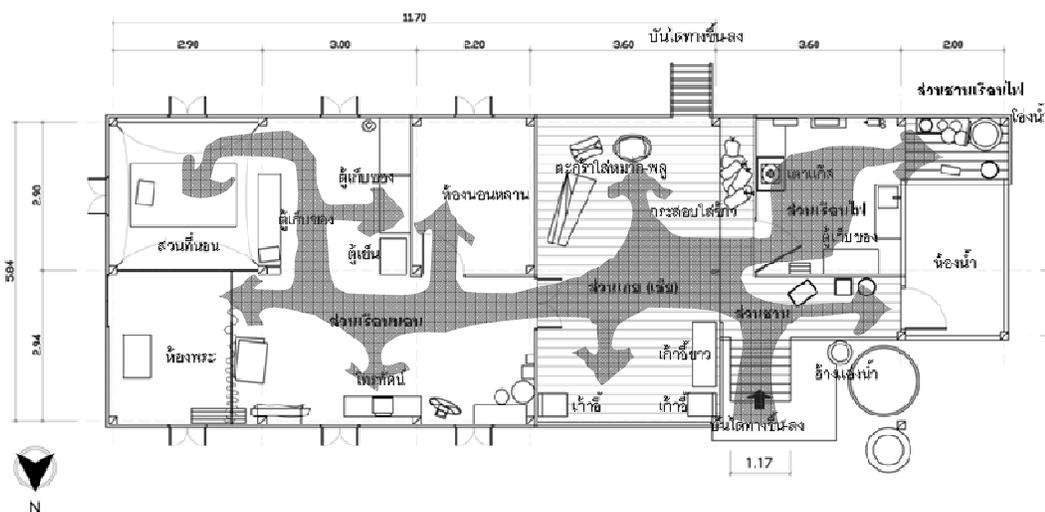
- ส่วนเรือนนอน ใช้เป็นที่นอนเจ้าของเรือน เก็บของ ดูโทรทัศน์ ตู้เย็น มีการกั้นห้องเป็นส่วนห้องนอนหลานสาว และใช้ผ้ามากรั้นเป็นส่วนห้องพระ เฟอริเนเจอร์และอุปกรณ์ประกอบด้วย ส่วนนอนมี เตียง ที่นอน หมอน มุ้ง ผ้าห่ม มีตู้เก็บที่นอน หมอน ผ้าห่ม ตู้เสื้อผ้า โต๊ะเครื่องแป้ง ตู้เย็น ตู้ที่วางกับโทรทัศน์ ชั้นวางของ ไม้กวาด พัดลม เสื้อสาตม้วน ตะกร้า แขนวนาฬิกา

- ส่วนเรือนไฟ ใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร เก็บอุปกรณ์และเครื่องปรุงที่ใช้ประกอบอาหาร เฟอริเนเจอร์และอุปกรณ์ประกอบด้วย ใช้แก๊ส ตู้เก็บอุปกรณ์ ตู้เก็บอาหาร ถาดจาน ชาม ถ้วย หม้อ หม้อหนึ่ง เขียง มีด พร้า ครก สาก กระเป๋ยนิข้าว กระติบข้าวเหนียว บางเรือนมีเตาแก๊ส กระจุกใส่เครื่องปรุง ไหใส่ปลาร้า ตั่งนั่ง ขวดเครื่องปรุงต่าง ๆ เช่น น้ำปลา น้ำตาล น้ำมัน ส่วนผนังเรือนไฟใช้ห้อย หนีบ กระทะ หม้อ ถาด ทับที่ ตะหลิว มีด พร้า ผ่าหม้อ

- ส่วนชานเรือนไฟ เป็นที่ซักล้าง ตาก และทำความสะอาดอุปกรณ์ครัวเรือน เฟอริเนเจอร์และอุปกรณ์ประกอบด้วย เต่าใช้พื้นถ่าน ที่รองถ่านซี่เก้าจากพื้น ที่เก็บพื้น ถ่าน โอง่งใส่ น้ำ กะละมัง ถังน้ำตะกร้าวางใส่ จาน ถ้วย

4.7.3.2 ลักษณะการสัญจร

ภาพที่ 4.119
ลักษณะการสัญจร

หมายเหตุ: เขียนโดยผู้ทำวิจัย

4.7.4 ลักษณะเด่นทางสถาปัตยกรรมภายใน

ชั้นล่าง มีลักษณะโถง มีการเสถียรแสดงถึงการต้อนรับแขก เพื่อนบ้านที่มาเยี่ยมเยือน มีระนาบปิด 2 ด้าน คือ พื้นดินกับเพดาน ส่วนเพดานโชว์โครงสร้าง คานไม้ ตงไม้ และพื้นไม้

ชั้นบน ประกอบไปด้วย

- ส่วนชาน เชื่อมต่อกับบันไดหลักขึ้นลง ลักษณะโถง มีราวระบียง ระนาบปิดมี 2 ด้าน คือ พื้นไม้กับเพดานที่โชว์โครงสร้างหลังคา และโชว์เสถียรแสดงถึงการต้อนรับแขกที่มาเยี่ยมเยือน

- ส่วนเกย (เซีย) ลักษณะโถง มีราวระบียง ระนาบปิดมี 3 ด้าน คือ ระนาบพื้นไม้ 1 ด้าน ระนาบผนังที่ซ่อนเกล็ดแวนอนน มีประตูบานเปิด 1 ชุด ทางเข้าเรือนนอน 1 ด้าน และระนาบเพดานที่โชว์โครงสร้างหลังคา 1 ด้าน ซึ่งการโชว์เสถียรแสดงถึงการต้อนรับแขกที่มาเยี่ยมเยือน

- ส่วนเรือนนอน มีระนาบปิดล้อม 6 ด้าน คือ ระนาบพื้นไม้ 1 ด้าน ระนาบผนังไม้ตีซ้อนเกล็ดแนวนอน ไซ่วโครงคร่าวไม้ (เซนต์ตั้ง) มีหน้าต่างไม้บานเปิดคู่ 3 ชุด จำนวน 2 ด้าน ระนาบผนังไม้ตีซ้อนเกล็ดแนวนอน ไซ่วโครงคร่าวไม้ (เซนต์ตั้ง) มีประตูบานเปิดคู่ 1 ชุด บริเวณด้านหน้าทางเข้าเรือนนอน 1 ด้าน ระนาบผนังไม้ตีซ้อนเกล็ดแนวนอน ไซ่วโครงคร่าวไม้แนวตั้ง (เซนต์ตั้ง) มีหน้าต่างไม้บานเปิดคู่ 1 ชุด บริเวณหัวนอน 1 ด้าน ระนาบเพดานไซ่วโครงสร้างหลังคา 1 ด้าน จากระนาบปิดล้อม 6 ด้าน แสดงถึงความเป็นส่วนตัวของผู้อยู่อาศัย

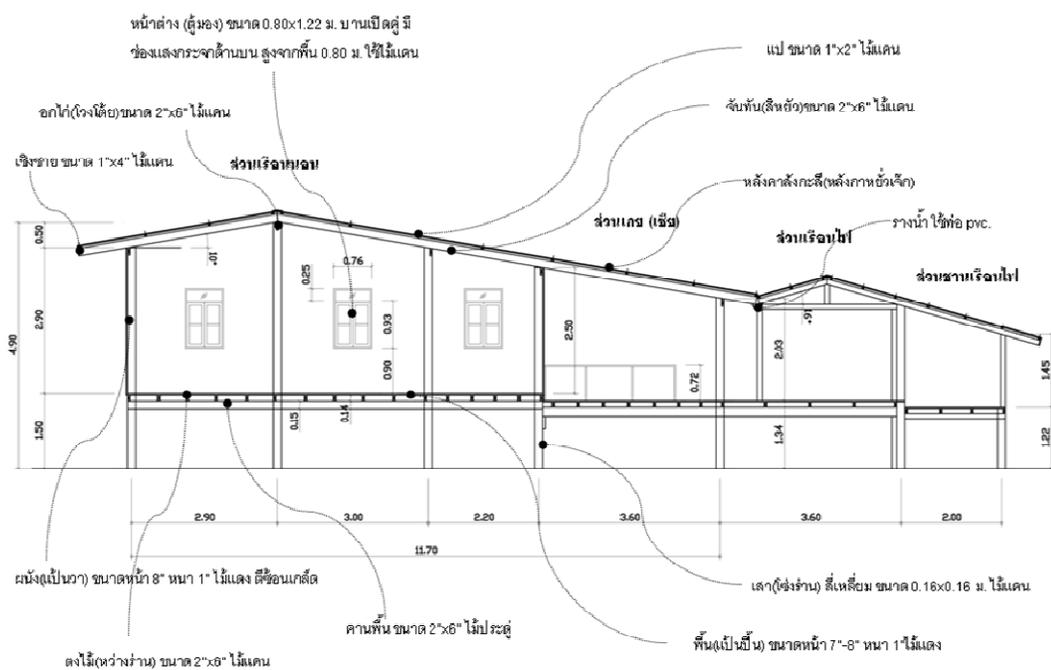
- ส่วนเรือนไฟ มีระนาบปิดล้อม 5 ด้าน คือ ระนาบพื้นไม้ 1 ด้าน ระนาบผนังไม้ไผ่สานขัดแตะ 3 ด้าน ระนาบเพดานไซ่วโครงสร้างหลังคา 1 ด้าน

- ส่วนชานเรือนไฟ มีระนาบปิดล้อม 3 ด้าน คือ ระนาบพื้นไม้ 1 ด้าน ระนาบผนังส่วนล่างก่ออิฐส่วนบนใช้สังกะสี 1 ด้าน และระนาบเพดานไซ่วโครงสร้างหลังคา 1 ด้าน

4.7.5 ลักษณะทางโครงสร้างและองค์ประกอบเรือน

ภาพที่ 4.120

ลักษณะทางโครงสร้างเรือนและองค์ประกอบเรือน

หมายเหตุ: เขียนโดยผู้ทำวิจัย